

139 YTTERLIGARE OM EN SKEPPSASSURANSFÖRENING.

Saima n:o 38 19.IX 1844

Andan för allmänna företag har under sednaste två decennier bevisat sin tillvaro i åtskilliga allmännyttiga inrättningar. Man är van att betrakta sådana företag ur synpunkten af blott deras gagn för det närmast åsyftade ändamålet, d. ä. i de vanligaste fall ur den ekonomiska nyttans. Också vore det visserligen bakvänt att ingå i en förening, som icke skulle afse bestämda fördelar och förmå verka för deras vinnande. Men hvarje sådan medförer äfven en andlig vinst, i det den lifvar och stärker just den allmänna anda, ur hvilken den sjelf närmast framgått.

Det är väl oftast ett oöfverlagdt talesätt, då man säger: ett lands styrelse bör endast aflägsna hindren för det ekonomiska välståndets utveckling, icke söka ordna denna genom positiva stadganden. Ty ingen kan angifva, hvar gränsen finnes mellan det förra och det sednare. Kapitaler, arbetskicklighet, kommunikationer bero af styrelsens åtgärder, och för dem fordras redan en mängd positiva stadganden. Men afgjordt är det deremot å andra sidan, att stadganden blifva jemförelsevis överksamma, der allmän anda, företagsenhet och drift saknas. Täflan tvingar fram dessa sednare, och med dem följer allmän anda, emedan den driftige affärsmannen lätt lär sig inse behofvet af allmänna företag för de enskildas framgång. Likaså verkar tvärtom deltagandet i allmänna angelägenheter att väcka drift i det enskilda både derigenom, att det inger individen en högre sjelfkänsla, aktning för sitt stånd och sitt kall, och genom den fordran på drift och duglighet hos individen, hvarje förtroende af det allmänna innebär. Med hägens riktning följer äfven vidgad insigt, emedan det enskilda först i sitt sammanhang med det allmänna rätt fattas.

Men sysselsättning för det allmänna meddelar också sinnet en lyftning utöfver det individuella intresset. Behofvet af en sådan lyftning visar sig isynnerhet ofta inom handelsklassen. Man ser nemligen, huru dess medlemmar icke sällan i sitt yrke sakna medvetandet att arbeta för det allmänna och derföre i byggnadsföretag eller i jordbruk söka en sysselsättning, hvilken mera ögonskenligt försäkras dem om en blifvande frukt af sitt arbete. Vanligen har dock detta till följd deras handelsaffärers försummande. En sådan saknad af tillfredsställelse inom eget yrke har nu sin rot hufvudsakligen i en inskränkt bildning för detsamma. Det är det ständiga fortgåendet i samma utnötta spår, som lemnar så litet utrymme åt individens verksamhet. Kunskap om de framsteg, handeln gjort hos andra nationer, skulle utan tvifvel väcka en kraftigare spekulationsanda, hvilken ständigt sökte nya vägar för sina företag. Utom det allmänna gagn, handelsyrket såsom hvarje annat redligt drifvet medförer, skulle härigenom dess idkare verka för framtiden, då hvarje af den enskilda öppnad ny väg för handeln snart skulle beträdas af flera och blifva allmän. Här finnes således fältet öppet för en ädel ärelystnad hos medlemmarne af handelsståndet, och härigenom kunna de vinna det fasta medvetandet att hafva gagneligt arbetat för sitt fäderneslands framtid.

Men nya företag erfordra utom skicklighet äfven kapitaler. För dessas anskaffande blir det nödigt, att de bedrifvas genom associationer. Och det torde icke vara någon obekant, att det är isynnerhet genom dylika handeln och industrin öfverhufvud i andra länder under sednare tider vunnit en så stor utsträckning. Vid dylika ersättes äfven

den bristande insigten hos den ena eller andra deltagaren genom andra associerades förfarenhet. Hvarje gemensamt företag gagnar nu att väcka hågen för sådane; och den allmänna anda, om hvilken vi talat, leder således äfven individen till en mera tillfredsställande verksamhet, då den medförer medvetandet, att hans arbete för sin enskilda vinning äfven är ett arbete för det allmänna, och att frukterna deraf skola njutas äfven i en tid bortom hans korta tillvaro.

Att stolthet finnes bland handelsklassen i landet, lär ingen vilja neka. Men den benämnes med skäl för dryghet, då den inskränker sig till stolthet öfver rikedom, och är då af det odrägligaste slag, emedan den ringa skattar både bildningen och den uppoffrande verksamheten för det allmänna. Den är också alltid ett bevis på ringa bildning och oförmåga att uppskatta dennas värde. Ingen bör väl tadla den stolta känsla af oberoende, som intager en man, hvilken genom skicklighet och drift sjelf arbetat sig upp till välstånd. Dock om denna känsla icke är förenad med håg att allmännyttigt begagna detta oberoende så förfaller äfven den till den dumma penningedrygheten. Der deremot en ädel ärelystnad finnes att verka för det allmänna, antingen omedelbart genom allmänna företag eller genom en sådan verksamhet, som den vi nyss ofvan hafva antyd, der är det friska och frimodiga väsende, hvilket åtföljer ekonomiskt oberoende, en glädjande syn.

För en sådan ärelystnad finnes nu utrymme äfven i fråga om det föreslagna bolaget till försäkring mot sjöskador. Utan tvifvel skola nemligen de män, som ställa sig i spetsen för detsamma och bringa förslaget till verkställighet, gagna landet och förvärfva sig sitt stånds och sina landsmäns öfverhufvud aktning och tacksamhet. Ty nyttan af detsamma kan redan anses genom det ringa, de offentliga bladen i ämnet innehållit, vara bevisad.

Enligt en Insändares uppgift, anförd i Saima N:o 31, uppgår assuranspremien för ett fartyg i de Engelska försäkrings bolagen till 16 2/3 procent årligen af fartygets värde. En annan Ins. har i Borgå Tidning upplyst, att premien för ett fartyg i 17 månaders tid utgjort 27 1/2 procent, d. ä. 19 7/17 P. C. för året. Beräknas deremot premien efter de Norska bolagens taxa, så betalas den äfven för de högst taxerade fartyg endast med 8 1/2 P. C., men för fartyg i första klassen blott med 4 3/4 procent, om den utgår för hvarje dag af året; och om fartyget besöker något af de farvatten, i hvilka assuranspremien förhöjes, så stiger denna för en kort tid med 1/2 procent. Här af synes, att minst halfva, men för bättre fartyg till och med nära 3/4 delar af afgiften kunde besparas genom försäkring i ett inhemskt assuransbolag, upprättadt ungefär på samma grunder som de Norrska. Således då nu ett skepp om 150 läster, värderadt enligt den sistnämnda Ins:s uppskattning å 50 p:r läst till 7 500 Rubel Silfver, betalar en försäkringsafgift af 1 250 Rubel, skulle här af årligen inbesparas 625 till ungef. 900 Rubel samma mynt – i sanning en icke ringa inkomst för skeppsredaren, svarande emot netto behållningen af en förmånlig frakttur.

Om denna beräkning befinnes vara riktig – och vi se intet skäl att betvifla dess riktighet –, bör det väl förefalla hvar och en oväntadt att inom handelssocieteten i landet icke större ifver spörjes för det föreslagna bolaget. Den sistnämnda Insändaren har fäst uppmärksamhet derpå, att frakterna för närvarande äro så nedtryckta, att föga någon profit på sådane kan göras, och yttrat, att möjligheten för assurans till anförda nedsatta pris kanske äfven är den enda för en lönande frakthandel. Men äfven detta ytterligare skäl synes hafva blifvit overksam. Vi lemna derhän det till ordspråk blifna åberopandet

af den Finska trögheten och flegman såsom orsak härtill. Kanske kunde denna sökas i det slösande lefnadssättet i landet öfverhufvud, hvilket gör, att ingen trafikant åtnöjes med en ringare vinst vid sina företag, utan hellre lefver overksam, väntande på tillfälle till en rikare skörd; då det deremot karakteriserar den driftiga affärsmannen att så vidt möjligt icke släppa ur händerna något tillfälle att uppgöra en affär inom hans krets, vore denna äfven mindre lönande. Kanske har man ansett förevarande fråga tillhöra denna sednare klass af affärer, men skall, då man hunnit blifva öfvertygad om den stora fördel densamma bringar, för den visa ett större deltagande.

Man har föreslagit bildandet af tvenne bolag, det ena för städerna vid Finska viken, det andra för dem vid den Bottniska. Detta förslag kan hafva sin goda grund isynnerhet med afseende på kontrollen och den nödiga kännedomen om både fartyg och skeppare. Likväl synes det oss just i detta hänseende tjenligast, att åtminstone städerna Raumo och Nystad komme att tillhöra det Sydfinska bolaget.

Om detta godkännes, så synes väl lämpligt, att ett antal skeppsredare t. ex. i Uleåborg skulle förena sig om inbjudning till en sammankomst i någon af mellersta Österbottens städer, hvarvid det ju skulle stå dem fritt att utsträcka denna inbjudning till skeppsegare i flera eller färre städer, då det äfven blefve öfverlemnadt åt bolagets eget afgörande, för huru många deltagare detsamma ville lemna rum. Ty om den princip af detsamma följdes att tillåta assurans för fartyg äfven utom bolagets distrikt, så vore fördelen af dess verksamhet lika gagnelig äfven för dem, hvilka icke ursprungligen skulle tillhöra deltagarens antal; och sålunda vore farhågan för mindre solida rederiers deltagande aflägsnad, hvilken kanske nu afhåller någon eljest för saken intresserad man från att uppträda såsom bolagets stiftare.

Förän vi till det anförda bifoga ett förslag, att inflyta i ett blifvande bolags stadgar, af samma Insändare, hvars uppgifter och bedömanden i ämnet finnas anförda uti N:o 31, äro vi skyldiga Ins:s yttrade förundran öfver att se sitt bref publiceradt, det förklarande: att i samma bref rättighet blifvit oss lemnad »att utdraga det möjligen goda, om sådant vore att finna,» samt att vi tillfölje häraf gjorde nämnda »utdrag» ur brefvet, hvilket vi ansågo i hög grad läsvärdt. Ins. behagade således finna, att han gifvit oss bestämdt uppdrag härtill, äfven som han torde anse ursäktligt, att vi icke kunna ingå i enskild korrespondens öfver de ämnen, hvilka i detta blad afhandlas.

Ins:s nu meddelade högst gagneliga förslag lyder derhän: att till bolagets säkerhet mot sjelfförvållade sjöskador assuranspremien borde bestämmas lägre för fartyg, hvars skeppare ett visst antal år fört ett hos bolaget försäkradt fartyg utan förlust för detsamma, högre deremot för ett sådant, hvars skeppare åbragt bolaget förluster – allt detta nemligen i de fall, då bolaget sådant nödigt pröfvar.

140 I VÅRT KÄRA FÄDERNESLAND ...

Saima n:o 39 26.IX 1844

I vårt kära fädernesland har det täcka könet med möda kommit så långt på emancipationens bana, att det i hufstaden deltagit uti mankönets privilegier på gymnastikens utöfvande – men blott sjukgymnastikens. I nabolandet, Sverige, har liberalismen redan längesedan hunnit den punkt, att all slags gymnastik är qvinnan tillåten. Sednast har